

“Uşaqlara dair Strategiyanın həyata keçirilməsi üzrə 2020–2025-ci illər üçün Fəaliyyət Planı”nın təsdiq edilməsi haqqında

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI PREZİDENTİNİN SƏRƏNCAMI

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 2 iyun tarixli 2073 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “[Azərbaycan Respublikasının Uşaqlara dair 2020–2030-cu illər üçün Strategiyası](#)”nın icrasını təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:

1. “Uşaqlara dair Strategiyanın həyata keçirilməsi üzrə 2020–2025-ci illər üçün Fəaliyyət Planı” təsdiq edilsin (əlavə olunur).

2. Azərbaycan Respublikasının Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi:

2.1. bu Sərəncamın 1-ci hissəsi ilə təsdiq edilmiş Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrasını əlaqələndirsin;

2.2. həmin Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulmuş tədbirlərin icrasının gedişi barədə ildə bir dəfə Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 noyabr 2020-ci il
2306

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci
il 27 noyabr tarixli 2306 nömrəli Sərəncamı ilə
təsdiq edilmişdir

Uşaqlara dair Strategiyanın həyata keçirilməsi üzrə 2020–2025-ci illər üçün Fəaliyyət Planı

1. Giriş

Uşaqlara dair Strategiyanın həyata keçirilməsi üzrə 2020–2025-ci illər üçün Fəaliyyət Planı (bundan sonra – Fəaliyyət Planı) “Azərbaycan Respublikasının Uşaqlara dair 2020–2030-cu illər üçün Strategiyası”nın təsdiq edilməsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 2 iyun tarixli 2073 nömrəli Sərəncamının 3.1-ci bəndinə uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Fəaliyyət Planı yerli səviyyədə uşaqları müdafiə sistemini gücləndiməklə, ölkə üzrə uşaqları müdafiə mexanizminin təkmilləşdirilməsi və genişləndirilməsi istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur.

Fəaliyyət Planında pandemiya və digər fəvqəladə vəziyyətlər də nəzərə alınmaqla, uşaq hüquqlarının müdafiəsinə hərtərəfli yanaşma prinsipləri, xüsusi vəziyyətlərdə uşaqların bütün növ xidmətlərə təhlükəsiz çıxışında bərabərliyin təmin olunması məsələləri, xüsusilə Ermənistan–Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsindən əziyyət çəkmiş uşaqlara və onların ailələrinə sosial-psixoloji dəstək tədbirlərinin gücləndirilməsi öz əksini tapmışdır. Eyni zamanda, xarici ölkələrdə münaqişə qurbanı olmuş və daha sonra ölkəmizə qaytarılmış Azərbaycan Respublikası vətəndaşı olan uşaqların cəmiyyətə reintegrasiyası istiqamətində də fəaliyyətin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Çətin həyat şəraitində, baxımsız və sosial təhlükəli vəziyyətdə olan uşaqların aşkarlanması və onların sosial müdafiəsi, reabilitasiyası, cəmiyyətə inteqrasiyası sahəsində tədbirlərin həyata keçirilməsi, eyni zamanda, ölkəmizdə alternativ qayğı xidmətlərinin inkişafı, həyatın bütün sahələrində uşaqlara qarşı zorakılığın qadağan olunması ilə bağlı qanunvericilik təkliflərinin işlənilməsi Fəaliyyət Planında xüsusi yer tutur.

Fəaliyyət Planında erkən yaş dövründə uşaqların inkişafının təmin olunması ilə bağlı körpələrin ana südü ilə qidalanmasının əhəmiyyətinin təbliği, doğuşyardım tıbb müəssisələrində göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin yüksəldilməsi, uşaqların əlilliyinin qarşısının alınması və inkişaf pozuntularının erkən aşkarlanması məqsədilə bir sıra tədbirlərin həyata keçirilməsi və bu sahədə metodikaların təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulmuşdur.

Uşaqlarda təhlükəsiz həyat fəaliyyəti, xüsusilə internet təhlükəsizliyi mədəniyyətinin formalaşdırılması, eyni zamanda, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tədrisinin təkmilləşdirilməsi və bu sahədə biliklərin artırılması, yeniyetmələrin intellektual inkişafını stimullaşdıran layihələrin həyata keçirilməsi, sağlam həyat tərzinin və asudə vaxtın təşkil istiqamətində tədbirlər də Fəaliyyət Planında nəzərdə tutulan əsas məsələlərdəndir.

2. Fəaliyyət Planının məqsədi, istiqamətləri və əsas prinsipləri

2.1. Fəaliyyət Planının məqsədi uşaq hüquqlarının müdafiəsi sahəsində çevik institusional mexanizm formalaşdırılmasından və aidyyəti dövlət orqanlarının (qurumların) qarşılıqlı fəaliyyətinin təmin edilməsindən ibarətdir.

2.2. Fəaliyyət Planı aşağıdakı istiqamətlərdə həyata keçirilən tədbirlərin davamlılığını təmin edir:

2.2.1. uşaqların müdafiəsi sahəsində normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi və beynəlxalq təcrübədən yararlanmaqla bu sahədə çevik institusional mexanizm formalaşdırılması;

2.2.2. erkən yaş dövründə uşaqların fiziki və əqli inkişafının təmin edilməsi, sağlam qidalanması istiqamətində tədbirlər görülməsi, eləcə də uşaqların sağlam böyüməsi üçün göstərilən tibbi xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması;

2.2.3. valideyn himayəsindən məhrum olmuş, baxımsız, sosial təhlükəli vəziyyətdə olan uşaqların sosial xidmətlərə əlçatanlığının artırılması və sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqların daha keyfiyyətli təhsillə təmin edilməsi;

2.2.4. uşaqların milli-mənəvi ruhda tərbiyə olunması, istedad və bacarıqlarının inkişaf etdirilməsi istiqamətində tədbirlər görülməsi;

2.2.5. uşaq hüquqlarının təmin edilməsi vəziyyətinin araşdırılmasına dair mütəmadi monitorinqlərin keçirilməsi və qiymətləndirmə sisteminin təkmilləşdirilməsi.

2.3. Fəaliyyət Planı üzrə müəyyən olunmuş tədbirlər aşağıdakı prinsiplər rəhbər tutulmaqla həyata keçirilir:

2.3.1. uşaqların maraqlarının qorunması;

2.3.2. təhsil, səhiyyə, sosial müdafiə, mədəniyyət və idman sahələrində bütün uşaqlar üçün bərabər imkanlar yaradılması;

2.3.3. dövlət qayğısına ehtiyacı olan uşaqların hüquqlarını müdafiə etmək üçün müasir tələblərə uyğun dəstək xidmətlərinin təmin edilməsi;

2.3.4. uşaq hüquqları sahəsində fəaliyyətə vətəndaş cəmiyyətinin, elm və təhsil müəssisələrinin cəlb edilməsi;

2.3.5. uşaq hüquqları ilə bağlı problemlərin həllində uşaqların söz azadlığının və iştirakçılığının təmin edilməsi.

3. Fəaliyyət Planının maliyyələşdirilməsi

3.1. Fəaliyyət Planında göstərilən tədbirlərin icrasına tələb olunan xərclər müvafiq illər üzrə Azərbaycan Respublikasının dövlət büdcəsində aidiyyəti icraçı dövlət orqanları (qurumları) üçün nəzərdə tutulmuş vəsait, büdcədən kənar vəsait, qrantlar, habelə qanunla qadağan olunmayan digər mənbələr hesabına maliyyələşdirilir.

4. Fəaliyyət Planının monitorinqi və qiymətləndirilməsi

4.1. Fəaliyyət Planının uğurla həyata keçirilməsi üçün əlaqələndirici dövlət orqanı işçi qruplar yaradacaqdır. İşçi qruplar prioritet istiqamətlər üzrə tədbirlərin vaxtında və səmərəli icrasına məsul olacaqlar.

4.2. Fəaliyyət Planının monitorinqini və müntəzəm olaraq qiymətləndirilməsini əlaqələndirici dövlət orqanı həyata keçirəcəkdir. Monitorinq və qiymətləndirmə aparılarkən tədbirlərin mahiyyəti üzrə icrasına, müvafiq prioritetlə bağlı gözlənilən nəticələrə diqqət yetiriləcək, icra müddətinə uyğunluq yoxlanılacaqdır.

5. Fəaliyyət Planının icrası üçün Tədbirlər Planı

Sıra -si	Tədbirin adı	İcraçı qurumlar	İcra müddəti (illər üzrə)
1	2	3	4
5.1. Uşaqların müdafiəsi sahəsində normativ hüquqi bazanın və institusional strukturun təkmilləşdirilməsi			
5.1.1.	Yetkinlik yaşına çatmayanların işləri və hüquqlarının müdafiəsi üzrə komissiyanın və yerli icra hakimiyyətlərinin qəyyumluq və himayə orqanlarının fəaliyyətinin səmərəliliyinin artırılması ilə bağlı normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları	2021–2022
5.1.2.	Uşaq Məcəlləsinin layihəsinin hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2021–2022
5.1.3.	Uşaq hüquqlarının həyata keçirilməsinin bütün sahələrdə təmin edilməsi vəziyyətinin monitorinqi üzrə meyarların, habelə dövlət və qeyri-dövlət uşaq müəssisələrində xidmətin keyfiyyətinə dair tələblər hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi	2021–2022
5.1.4.	Uşaq hüquqlarının müdafiəsi üzrə ayrı-ayrı sahələrdə mütəxəssis hazırlığının təmin edilməsi (təlimlər və qısamüddətli kurslar təşkil etməklə)	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Daxili İşlər Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları	2021–2025
5.1.5.	Fövqəladə hallarda, pandemiya və bu kimi xüsusi vəziyyətlərdə uşaqların təhsilə, sosial və digər xidmətlərə təhlükəsiz çıxışında bərabərliyin təmin edilməsi istiqamətində mexanizmlərin müəyyən olunması	Nazirlər Kabineti, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2021–2022
5.1.6.	Uşaqların təhsilə çıxışında bərabərliyin təmin olunması məqsədilə inklüziv təhsilə dair mövcud normativ hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	2021–2022

5.1.7.	Çətin həyat şəraitində olan uşaqların aşkarlanması və onlara münasibətdə sosial müdafiə tədbirlərinin həyata keçirilməsi üzrə işlək mexanizm yaradılması istiqamətində normativ hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Daxili İşlər Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2021–2022
5.1.8.	Baxımsız və sosial təhlükəli vəziyyətdə olan uşaqların reabilitasiyası və cəmiyyətə inteqrasiyası sahəsində normativ hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	2021–2022
5.1.9.	Alternativ qayğı xidməti kimi, “himayədar ailə” institutunun tətbiqi və inkişaf etdirilməsinə dair mexanizmlərin müəyyən olunması üçün normativ hüquqi baza yaradılması	Nazirlər Kabineti, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	2022–2024
5.1.10.	Sosial həyatın bütün sahələrində (ailə, təhsil, idman, mədəniyyət və s.) uşaqlara qarşı zorakılığın qadağan olunmasına dair normativ hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflər hazırlanması	Nazirlər Kabineti, Daxili İşlər Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	2022–2025
5.1.11.	Ədalət mühakiməsinin həyata keçirilməsi zamanı uşaq hüquqlarının qorunması ilə bağlı normativ hüquqi aktların beynəlxalq təcrübəyə əsaslanaraq təkmilləşdirilməsinə dair təkliflər hazırlanması	Ədliyyə Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Daxili İşlər Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi	2022–2024
5.1.12.	Beynəlxalq Əmək Təşkilatının “Uşaq əməyinin ən pis formalarının qadağan edilməsinə və onların aradan qaldırılması üçün təcili tədbirlərə dair” 182-ci Konvensiyasından irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsi sahəsində tədbirlərin həyata keçirilməsi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi tövsiyə edilsin: Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatlarının Milli Konfederasiyasını cəlb etməklə	2020–2023
5.1.13.	Uşaqların zərərli informasiyadan qorunması üçün tədbirlərin gücləndirilməsi	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Mədəniyyət Nazirliyi, Milli Televiziya və Radio Şurası	mütəmadi
5.2. Erkən uşaqılıq dövründə uşaqların inkişafının təmin olunması			
5.2.1.	Ölkə ərazisində antenatal yardım, doğuşayardım xidmətləri göstərən tibb müəssisələri şəbəkəsinin genişləndirilməsi, eləcə də onların zəruri tibbi avadanlıqla, dərman və tibbi ləvazimatla təchiz olunması üçün tədbirlər görülməsi, müasir metodların tətbiqi ilə yenidoğulanların, vaxtından əvvəl doğulan uşaqların reanimasiyasının təşkili	Səhiyyə Nazirliyi, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi	2021–2023
5.2.2.	Antenatal, perinatal və neonatal xidmətlər göstərən tibb müəssisələrində çalışan tibb işçilərinin təlimlərə və klinik təcrübələrə cəlb edilməsi	Səhiyyə Nazirliyi, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi	mütəmadi
5.2.3.	Gələcəyin anaları və hamilə qadınlar üçün “Sağlam və Təhlükəsiz Hamiləlik” mobil tətbiqinin hazırlanması və onun vasitəsilə hamiləliklə bağlı zəruri məlumatların analara ötürülməsi, habelə antenatal və postnatal qayğı ilə bağlı tövsiyələr verilməsi	Səhiyyə Nazirliyi, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi	2021–2023

5.2.4.	Uşaq ölümünün azaldılması, qarşısının alınması və evdə doğuşların riskinin əsaslandırılması məqsədilə hərtərəfli tədqiqatlar aparılması	Səhiyyə Nazirliyi, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi	mütəmadi
5.2.5.	Doğuşyardım tibb müəssisələrində göstərilən tibbi xidmətlərin keyfiyyətinin davamlı monitorinqi və qiymətləndirilməsi sisteminin yaradılması	Səhiyyə Nazirliyi, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi	2020–2023
5.2.6.	Körpələrin ana südü ilə qidalanmasının əhəmiyyətinə və süni qida məhsullarından istifadənin sağlamlıq üçün risklərinə dair təbliğat işinin təşkili	Səhiyyə Nazirliyi, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi	mütəmadi
5.2.7.	Uşaq qida məhsullarının minimum keyfiyyətinə, təhlükəsizliyinə dövlət nəzarətinin və ictimai nəzarətin gücləndirilməsi	Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi, Səhiyyə Nazirliyi, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi tövsiyə edilsin: Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatlarının Milli Konfederasiyasını və Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasını cəlb etməklə	2020–2025
5.2.8.	3 yaşınadək uşaqlar üçün qidalara dair sanitariya norma və qaydalarının hazırlanması	Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi, Səhiyyə Nazirliyi, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi	2020–2021
5.2.9.	Uşaqlarla bağlı rasionel fizioloji normaların hazırlanması	Səhiyyə Nazirliyi, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyi	2021–2023
5.2.10.	Uşaqların ana südü ilə qidalanmasının təmini məqsədilə işləyən analarla bağlı əmək qanunvericiliyinin tələblərinə işəgötürənlər tərəfindən riayət olunmasına nəzarətin gücləndirilməsi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2021–2023
5.2.11.	Ailədaxili sosial və psixoloji işin təşkili üçün ailə məsləhət mərkəzlərinin yaradılmasına dair təkliflər hazırlanması	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2022–2023
5.2.12.	Erkən uşaqılıq dövründə uşaqlara göstərilən sosial xidmətin təhlili və səmərəliliyinin artırılmasına dair təkliflər hazırlanması	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2020–2022
5.2.13.	Uşaqlarda sağlamlıq imkanları məhdudluğunun qarşısını almaq, uşağın inkişafının pozulması hallarının əvvəlcədən aşkarlanması metodikasının təkmilləşdirilməsi, yenidoğulanların ən geniş yayılmış irsi xəstəliklərə skrininginin (neonatal skrining) milli səviyyədə təşkili istiqamətində tədbirlər görülməsi	Səhiyyə Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi	2021–2022
5.2.14.	Uşaqların məktəbəqədər yaş dövrü üzrə təhsil kurikulumlarının hazırlanması	Təhsil Nazirliyi	2021–2023
5.2.15.	Məktəbəqədər yaş dövründə intellektual inkişaf üçün şərait yaradılması, eləcə də sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqların inkişafı sahəsində tələblərin hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2021–2023
5.3. Çətin həyat şəraitində olan uşaqların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və onlar üçün bərabər imkanlar yaradılması			

5.3.1.	Dövlət uşaq müəssisələri məzunlarının cəmiyyətə inteqrasiyasının təşkili, xüsusilə gənc məzunların təhsilinin və məşğulluğunun təmin edilməsi, peşə hazırlığına və özünüməşğulluq proqramına cəlb olunması, sosial təminatı və sosial müdafiəsi ilə bağlı məsələlərin həlli, o cümlədən uşaqlar üçün dövlət sosial xidmət müəssisələrinin valideyn himayəsindən məhrum olmuş məzunlarının mənzillə təmin edilməsi istiqamətində tədbirlərin həyata keçirilməsi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları	2021–2025
5.3.2.	Dövlət uşaq müəssisələri məzunlarının cəmiyyətə inteqrasiyası ilə bağlı mövcud mexanizmin təkmilləşdirilməsi, o cümlədən monitorinq və qiymətləndirmənin həyata keçirilməsi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi	2021–2023
5.3.3.	Sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqların həyata inteqrasiyasında çətinliklərin öyrənilməsi ilə bağlı tədqiqatlar aparılması	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi	mütəmadi
5.3.4.	Sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqların sosial və digər xidmətlərdən istifadəsi və cəmiyyətə inteqrasiyasını təmin edən tələblərin hazırlanması	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2021–2023
5.3.5.	Regionlarda sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqların reabilitasiyası və cəmiyyətə inteqrasiyası məqsədilə icma əsaslı dəstək proqramlarının həyata keçirilməsi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	mütəmadi
5.3.6.	Sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqların övladlığa götürülməsinin təşviq edilməsi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	mütəmadi
5.3.7.	Sosial sifariş əsasında günərzə qayğı və icma əsaslı sosial reabilitasiya mərkəzlərinin fəaliyyətinin təşviq edilməsi, regionlarda bu cür mərkəzlər şəbəkəsinin çoxaldılması və mövcud mərkəzlərin işinin təkmilləşdirilməsi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2020–2025
5.3.8.	Uşaqlar üçün ümumrespublika qaynar xəttinin yaradılması	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	2021
5.3.9.	Tərbiyə məqsədilə uşaqlara qarşı hər cür zorakılığın mənfi nəticələri haqqında maarifləndirmə tədbirlərinin kütləvi informasiya vasitələrini cəlb etməklə əhatə dairəsinin genişləndirilməsi	Milli Televiziya və Radio Şurası, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Təhsil Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları	mütəmadi
5.3.10.	Erkən nikah və qohumlar arasında nikah hallarının qarşısının alınması sahəsində tədbirlərin gücləndirilməsi və maarifləndirmə işinin təşkili	Gənclər və İdman Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi, Xarici İşlər Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Dövlət Statistika Komitəsi, İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası, Milli Televiziya və Radio Şurası, Gənclər Fondu	mütəmadi

5.3.11.	Uşaq əməyinin və uşaqların cinsi istismarı hallarının aşkar edilməsi və bu halların qarşısının alınması istiqamətində qurumlararası əlaqələndirmə işinin təşkili və fəaliyyətin gücləndirilməsi, o cümlədən bu halların mənfi nəticələri barədə ictimaiyyətin maarifləndirilməsi, dövlət orqanlarının (qurumlarının) və qeyri-dövlət sektorunun nümayəndələri üçün uşaq əməyinin istismarı hallarının aradan qaldırılması sahəsində təlimlərin təşkili	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Daxili İşlər Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi tövsiyə edilsin: Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatlarının Milli Konfederasiyasını cəlb etməklə	mütəmadi
5.3.12.	Baxımsız və kimsəsiz uşaqların sosial reabilitasiyası, xüsusilə onların peşə təhsilinə yönləndirilməsi ilə bağlı tədbirlər görülməsi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları	2021–2025
5.3.13.	Təhsil müəssisələrində psixoloji xidmətin təkmilləşdirilməsi və təşviqi	Təhsil Nazirliyi	2020–2025
5.3.14.	Təhsil müəssisələrində peşəyönlü məsləhətlər xidmətinin təkmilləşdirilməsi və təşviqi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi	2021–2025
5.3.15.	Hakimlər, habelə prokurorluq, polis və digər hüquq mühafizə orqanlarının əməkdaşları üçün yetkinlik yaşına çatmayanlarla davranış qaydalarının hazırlanması və təlim proqramlarının həyata keçirilməsi	Nazirlər Kabineti, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Daxili İşlər Nazirliyi, Ədliyyə Nazirliyi	2020–2025
5.3.16.	Ermənistanın təcavüzü nəticəsində əziyyət çəkən ailələrin uşaqlarına sosial və psixoloji dəstək göstərilməsi istiqamətində tədbirlərin gücləndirilməsi	Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	2020–2025
5.3.17.	Qaçqın və sığınacaq axtaran, eləcə də digər həssas qrupa daxil olan 18 yaşınadək əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin təhsil, sağlamlıq və sosial hüquqlarının təmin edilməsi istiqamətində tədbirlər görülməsi	Dövlət Miqrasiya Xidməti, Təhsil Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2020–2025
5.3.18.	Xarici ölkələrdə münafiqə qurbanı olmuş və Azərbaycan Respublikasına qayıtmış, həmçinin Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı readmissiya sazişləri çərçivəsində geri qaytarılmış Azərbaycan Respublikası vətəndaşı olan uşaqların ölkəyə qaytarıldıqdan sonra reabilitasiyası və cəmiyyətə reintegrasiyası istiqamətində tədbirlər görülməsi, o cümlədən onlara hüquqi, sosial, psixoloji, pedaqoji yardım göstərilməsi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi, Dövlət Miqrasiya Xidməti, yerli icra hakimiyyəti orqanları	mütəmadi
5.3.19.	Çətin həyat şəraitində olan uşaqlarla bağlı layihələrin qeyri-dövlət sektoru tərəfindən həyata keçirilməsinin təşviqi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası	2020–2025
5.3.20.	Aztəminatlı ailələrə yönəlmiş dəstək və məşğulluq tədbirlərinin gücləndirilməsi, həmin ailələrdən olan uşaqların davamlı təhsil hüququnun təmin edilməsi istiqamətində tədbirlər görülməsi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları	mütəmadi
5.4. Uşaqların mədəni-estetik tərbiyəsi və onların inkişaf hüququnun təmin edilməsi			
5.4.1.	Ümumrespublika uşaq forumlarının keçirilməsi	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, yerli icra hakimiyyəti orqanları	2021–2025

5.4.2.	Uşaqların maraqlarına toxunan məsələlərdə onların iştirakının təmin edilməsi sahəsində fəaliyyətin gücləndirilməsi və bu istiqamətdə yeni platformalar yaradılması	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Təhsil Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları	2021–2025
5.4.3.	Müxtəlif yaşlı uşaqların Azərbaycan dili biliklərini inkişaf etdirəcək müasir vasitələrlə (jurnallar, kitablar, televiziya verilişləri və s.) təmin edilməsi üçün tədbirlər görülməsi, uşaqlarda düzgün nitq verdişlərinin və bacarıqlarının formalaşdırılması məqsədilə müvafiq tövsiyələr hazırlanması	Təhsil Nazirliyi, Mədəniyyət Nazirliyi, Milli Televiziya və Radio Şurası	2020–2025
5.4.4.	Uşaq teatrının və uşaqların ədəbi-bədii yaradıcılığının inkişafı istiqamətində tədbirlərin genişləndirilməsi	Mədəniyyət Nazirliyi	2021–2025
5.4.5.	Uşaqların vətənpərvərlik və milli-mənəvi dəyərlər ruhunda tərbiyəsi istiqamətində işlərin gücləndirilməsi	Təhsil Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi, Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi, Dövlət Turizm Agentliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları	mütəmadi
5.4.6.	Xaricdə yaşayan azərbaycanlı uşaqların Azərbaycan haqqında daha dərin biliklərə malik olması, ana dilini öyrənməsi və təbiiqinin genişləndirilməsi, öz tarixi Vətəni ilə əlaqə yaratması, bu əlaqələrin inkişafı məqsədilə tədbirlərin təşkil edilməsi	Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsi	mütəmadi
5.4.7.	Uşaqların ekoloji sahədə maarifləndirilməsi sahəsində tədbirlər görülməsi	Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Dövlət Turizm Agentliyi	mütəmadi
5.4.8.	Uşaqlarda təhlükəsiz və sağlam həyat tərzini mədəniyyətinin formalaşdırılması, fiziki inkişafın təbliği, onların zərərli verdişlərdən qorunması istiqamətində tədbirlərin gücləndirilməsi	Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, Gənclər və İdman Nazirliyi	mütəmadi
5.4.9.	Yeniyyətlər üçün yay tətili müddətində düşərgələrin təşkil edilməsi	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Dövlət Turizm Agentliyi	2021–2025
5.4.10.	Yeniyyətlərin intellektual inkişafını stimullaşdıran və təşviq edən layihələrin həyata keçirilməsi və dəstəklənməsi	Gənclər və İdman Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Şurası	2020–2025
5.4.11.	Mərkəzi kitabxanaların, kitabxana fondlarının uşaq ədəbiyyatı və uşaqlar üçün nəzərdə tutulan müxtəlif informasiya resursları ilə komplektləşdirilməsi və kitabxanaların sağlamlıq imkanları məhdud olan 18 yaşınadək uşaqlar üçün xüsusi kitabxana texnikası və nəşriyyat məhsulları ilə (Brayl əlifbası, audiokitab və s.) təchiz edilməsi	Mədəniyyət Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2020–2025
5.4.12.	Uşaqların asudə vaxtının səmərəli təşkili, uşaq istirahət yerlərinin, idman və mədəniyyət ocaqlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi	Gənclər və İdman Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Mədəniyyət Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları	2021–2025
5.4.13.	Uşaqlar (sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqların maraqları nəzərə alınmaqla) üçün teleradio məhsullarının, xüsusilə cizgi filmlərinin, uşaq mahnılarının, uşaq tamaşalarının və maarifləndirici sosial çarxların hazırlanmasına dair dövlət sifarişlərinin verilməsi	Mədəniyyət Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Milli Televiziya və Radio Şurası	2021–2025

5.4.14.	İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tədrisinin təkmilləşdirilməsi, uşaqlarda yaşına uyğun innovativ vərdişlər yaradılması, uşaqların texniki yaradıcılıq potensialının və alqoritmik düşüncə bacarıqlarının artırılması, kodlaşdırma, robotexnika, kibernetika və s. aktual mövzular üzrə müsabiqə, olimpiada və digər həvəsləndirici tədbirlərin keçirilməsi	Təhsil Nazirliyi, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi	2021–2025
5.4.15.	Uşaqların, o cümlədən sağlamlıq imkanları məhdud 18 yaşınadək uşaqların bədən tərbiyəsi və idmana cəlb edilməsi məqsədilə infrastrukturun yaxşılaşdırılması	Gənclər və İdman Nazirliyi, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi	2021–2025
5.4.16.	Uşaqların internet məkanında, sosial şəbəkələrdə zərərli informasiyadan qorunması istiqamətində təbliğat-təşviqat işinin aparılması, maarifləndirici vəsaitlərin hazırlanması, informasiya təhlükəsizliyi sahəsində onların bilik və bacarıqlarının artırılması üçün təlimlərin keçirilməsi	Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi	2021–2025
5.4.17.	“Media savadlılığı” ilə bağlı materialların onlayn vasitələrlə orta təhsil müəssisələrində nümayiş olunması	Milli Televiziya və Radio Şurası, Təhsil Nazirliyi	2021–2025
5.4.18.	Təhsil müəssisələrində informasiya-kommunikasiya texnologiyaları əsaslı təlim metodologiyasının tələblərinə uyğun infrastrukturun yaradılması	Təhsil Nazirliyi, Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi	2020–2025
5.5. Uşaq hüquqlarının həyata keçirilməsi vəziyyətinin monitorinqi və qiymətləndirilməsi sisteminin təkmilləşdirilməsi			
5.5.1.	Təhsildən yayınma hallarının qarşısının alınması məqsədilə nəzarətin gücləndirilməsi	Təhsil Nazirliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, yerli icra hakimiyyəti orqanları	2020–2025
5.5.2.	Uşaqlara qarşı zorakılıq hallarının səbəbləri, miqyası, nəticələri və qarşısının alınması istiqamətində problemlərin öyrənilməsi məqsədilə statistik təhlillər aparılması	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Daxili İşlər Nazirliyi, Dövlət Statistika Komitəsi	2020–2025
5.5.3.	Uşaq hüquqlarının həyata keçirilməsinə dair elektron məlumat bankının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi	Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar Agentliyi	2021–2023
5.5.4.	Vahid Miqrasiya Məlumat Sistemində ölkə ərazisinə müşayiətsiz gələn və ya gəldikdən sonra müşayiətsiz qalan 18 yaşına çatmamış əcnəbi və vətəndaşlığı olmayan şəxslərin vahid məlumat bazasının yaradılması və belə şəxslər barədə məlumatların mütəmadi qaydada həmin bazaya daxil edilməsi	Dövlət Miqrasiya Xidməti, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar Agentliyi, Daxili İşlər Nazirliyi, Səhiyyə Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi, Ailə, Qadın və Uşaq Problemləri üzrə Dövlət Komitəsi, yerli icra hakimiyyəti orqanları	2021
5.5.5.	Uşaqların peşəyönümü meyllərini özündə ehtiva edən sorğuların hazırlanması və həyata keçirilməsi	Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, Təhsil Nazirliyi	mütəmadi

Qeyd:

1. Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna tövsiyə edilsin ki, Fəaliyyət Planının 5.3.15-ci yarımbəndində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsində iştirak etsin.
2. Azərbaycan Respublikasının Vəkillər Kollegiyasına tövsiyə edilsin ki, Fəaliyyət Planının 5.1.2-ci, 5.1.11-ci, 5.3.15-ci yarımbəndlərində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsində iştirak etsin.
3. Azərbaycan Respublikasının İnsan Hüquqları üzrə müvəkkilə (ombudsmana) tövsiyə edilsin ki, bu Fəaliyyət Planının 5.1-ci bəndində, 5.3.9-cu, 5.3.10-cu və 5.3.15-ci yarımbəndlərində nəzərdə tutulmuş tədbirlərin həyata keçirilməsində iştirak etsin.